

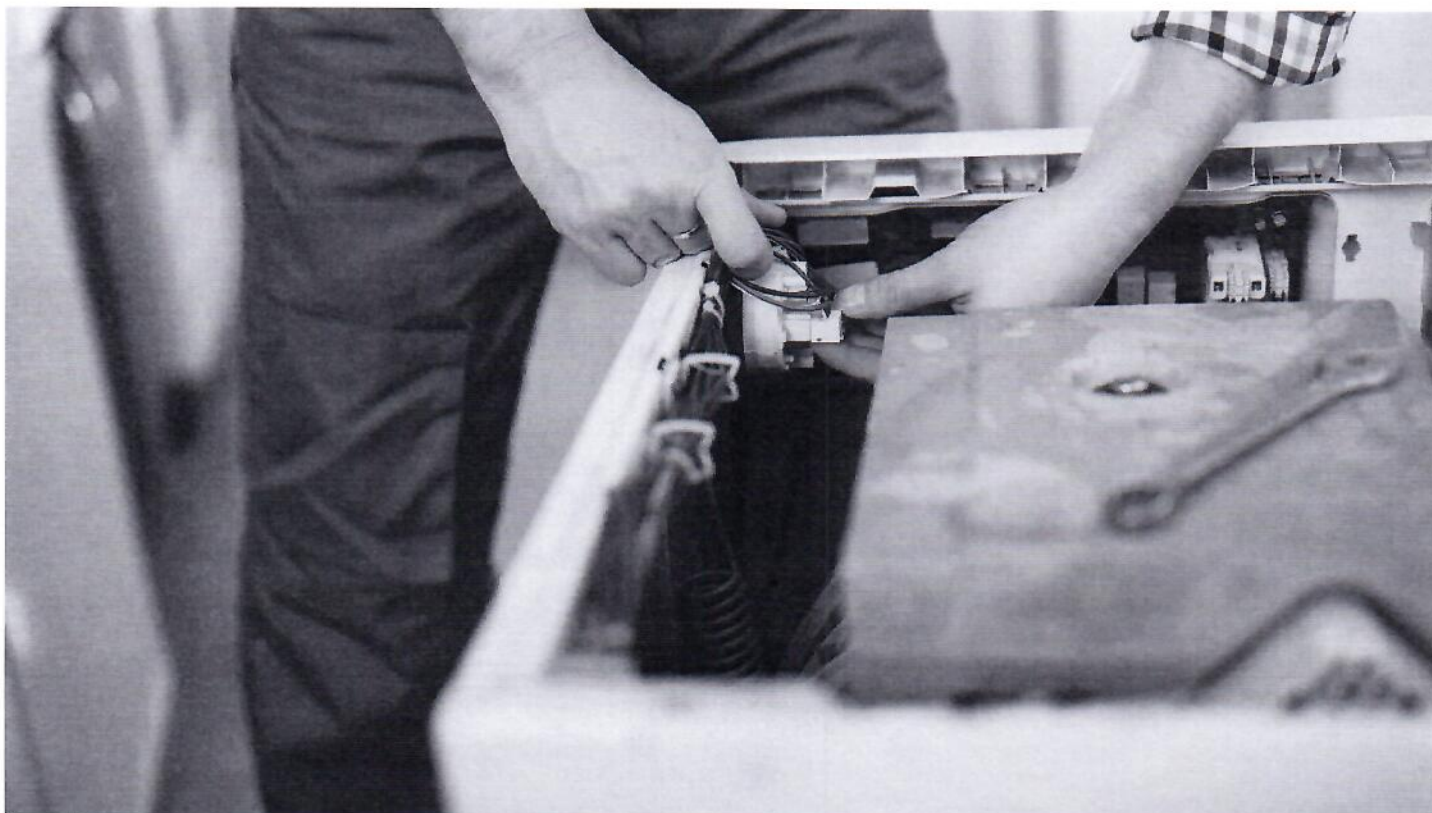
EU lovede ret til reparation af elektronik: I stedet får forbrugerne en manual

PLUS

Elektronik

30. marts kl. 05:19

1

Selvom en vaskemaskine har en levetid på langt over 10 år, så er reklamationsretten kun to år. Det vil Forbrugerrådet Tænk udvide, så reklamationsretten følger den forventede levetid på et produkt. Illustration: Bigstock/jovanmandic.

Forbrugerrådet Tænk og en lektor i cirkulær økonomi efterlyser udvidelse af reklamationsretten.

Laurids Hovgaard

Journalist

Det skal være lettere og billigere at reparere i stedet for at udskifte alt fra skærme til vaskemaskiner og støvsugere, er ambitionen med en ny lovpakke fra EU-Kommissionen.

Den skal reducere mængden af elektronikaffald og bidrage til en mere cirkulær økonomi.

Men lovpakken er alt for uambitiøs, lyder det fra Michael Søgaard Jørgensen, lektor i cirkulær økonomi og bæredygtighed ved Aalborg Universitet.

Det er nemlig misvisende, når EU-Kommissionen har givet sit nye forslag om fælles regler for fremme af reparation af varer, overskriften 'Retten til reparation'.

Der er ikke tale om nye rettigheder for forbrugerne, men mestendels bedre adgang til information, lyder kritikken.

For der ændres ikke ved den grundlæggende reklamationsret, som er to år for alle produkter, uanset produktets levetid.

»Forslaget vil altså ikke betyde, at man som forbruger har ret til at få et produkt repareret efter reklamationsperiodens udløb, og man får heller ikke ret til billigere reparationer end i dag,« skriver Michael Søgaard Jørgensen, lektor ved Aalborg Universitet, hvor han bl.a. forsker i bæredygtighed og cirkulær økonomi.

Han er også blogger på Ingeniøren, hvor han har gennemgået forslaget.

Det nye forslag indeholder godt nok en række nye politiske tiltag, som skal gøre det lettere for forbrugere at få repareret forbrugerelektronik som skærme, hvidevarer, tablets og telefoner.

I grove træk vil den nye lovpakke betyde, at producenter skal sikre mere forståelig information om produktets brug, beskrivelser af hvordan produktet skilles ad for at blive repareret, informere om tilgængeligheden af reservedele, hvor længe de kan leveres og til hvilken pris, sammenlignet med et nyt produkt.

Alt sammen forslag som Forbrugerrådet Tænk bakker op om. Udfordringen er, at forslagene ikke for alvor styrker forbrugernes mulighed for at reparere defekte produkter.

»Vi er skuffede over at lovpakken ikke indeholder konkrete forbrugerrettigheder. Det er absurd, at hvis din vaskemaskine går i stykker efter 2,5 år, så har du ingen rettigheder i forhold til reparation. Vi mener, reklamationsretten skal afspejle den forventede levetid på et produkt,« siger Vagn Jelsø, chefkonsulent i Forbrugerrådet Tænk.

Reklamationsret bør matche produktets levetid

Konkret har Forbrugerrådet Tænk opfordret til, at reklamationsretten på varige forbrugsgoder som eksempelvis hårde hvidevarer hæves fra to til seks år.

SPONSERET WEBINAR

Webinar | Simulering af bygningsfysik

Byggeri og anlæg

»Det vil tilskynde producenter til at udvikle solide og reparationsvenlige produkter, ligesom forhandlerne får et incitament til at markedsføre de mest reparationsvenlige produkter,« siger Vagn Jelsø.

Anderledes positive toner lyder der fra Applia Danmark, der repræsenterer forhandlere og producenter af elektronik og hvidevarer.

»Right to Repair er en af de brikker, der manglet i puslespillet om at indfri de europæiske klimamålsætninger. Applia hilser initiativet velkomment. Vi skal have forlænget levetid på hvidevarer og elektronik,« siger Henrik Egede, direktør i Applia Danmark, der repræsenterer 25 danske virksomheder, som markedsfører store og små husholdningsapparater.

Han peger på, at danske forbrugere i forvejen er meget villige til at reparere i stedet for at smide ud, og at levetiden på de fleste produkter er forholdsvis høj.

EU undviger spørgsmålet om pris

Men selvom hovedparten af de danske forbrugere faktisk er villige til at reparere en defekt røremaskine i køkkenet eller en ældre tablet med en ødelagt skærm, så strander det i høje priser på reparationer og reservedele.

Artiklen fortsætter efter annoncen

Nyhedsbrev | Ingeniørens Daglige Nyheder

Få det teknologiske overblik hver morgen og eftermiddag.

he@applia-danmark.dk

Tilmeld

Den del forholder det nye EU-lovpakke sig ikke til, lyder kritikken fra den europæiske Right to Repair-bevægelse.

»At gøre det lettere for forbrugerne at finde kvalitetsreparationsydelser er et vigtigt skridt i retning af retten til at reparere. Det vil dog kun føre til en mere bæredygtig anvendelse af ressourcerne, hvis reparationsomkostningerne falder. Og i modsætning til, hvad EU-Kommissionen siger, tager dagens forslag ikke fat på spørgsmålet om, hvorvidt reparationer er overkommelige. Dyre reparationer er den vigtigste årsag til, at forbrugerne ikke vælger en reparationsløsning,« siger Katrin Meyer, koordinator for Runder Tisch Reparatur, som er en tysk sammenslutning af grønne NGO'er og uafhængige reparatører i Tyskland.

Den kritik kan Henrik Egede fra Applia Danmark godt nikke genkendende til.

»Vi ved, at pris er den afgørende faktor for, om man vælger reparation eller køber nyt. 1.000 kroner er smertegrænsen for de fleste. Flere europæiske lande giver i dag tilskud til reparation, og vi kan se, at det har en positiv effekt, hvis man som forbruger kan trække udgifterne til reparation fra i skat. Det kunne være et godt dansk initiativ inden for Right to Repair,« siger Henrik Egede.

ING Briefing | Danske robotter i krise

Automatisering

Samme tilgang har Forbrugerrådet Tænk, som også ønsker at gøre reparation mere fordelagtigt.

»Vi ved, at længere levetid på produkter har enorm betydning for klimabelastningen, fordi produktion i dag udgør en væsentlig del af et produkts samlede klimaaftryk. Derfor er der brug for at understøtte reparationssektoren, og her er prisen afgørende. Et forslag er at udvide servicefradraget til at omfatte reparationer af forbrugerelektronik,« siger Vagn Jelsøe.

EU foreslår, at man som forbruger skal have adgang til en online matchmaking-reparationsplatform, der kan forbinde forbrugere med lokale reparatører og sælgere af istandsatte varer. På platformen skal der kunne søges på lokalitet og kvalitetsstandarder, så det bliver nemmere at finde en lokal reparatør.

»Det er en fin standardløsning fra EU at foreslå en ny europæisk database. Vi kan godt være lidt bekymrede for, om reparatører ender med at bruge mere tid på dokumentation end på reparation.

Vi må have en database, der er enkel for de mange små virksomheder og nye aktører, der vil opstå,« siger Henrik Egede.

Denne artikel

Reparationsvenligt audioudstyr og levetidsforlænget software på vej frem

EU vil af med brug-og-smid-væk kultur: Forbrugere skal have ret til reparation

Emner

Elektronik

Elektronikaffald

Cirkulær økonomi